

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

FINALLY

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

OBSAH MODULU 1: ROZPOČET DOMÁCNOSTI TÉMA 1. NÁŠ PRÍJEM

TÉMA 2. POTREBY verzus PRIANIA

TÉMA 3. AKO ROBIŤ ROZPOČET DOMÁCNOSTI?

TÉMA 4. VÝZNAM SPRÁVNEHO MÍŇANIA

TÉMA 5. PRAKTIKY NAKUPOVANIA

TÉMA 6. RIADENIE VÝDAVKOV

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

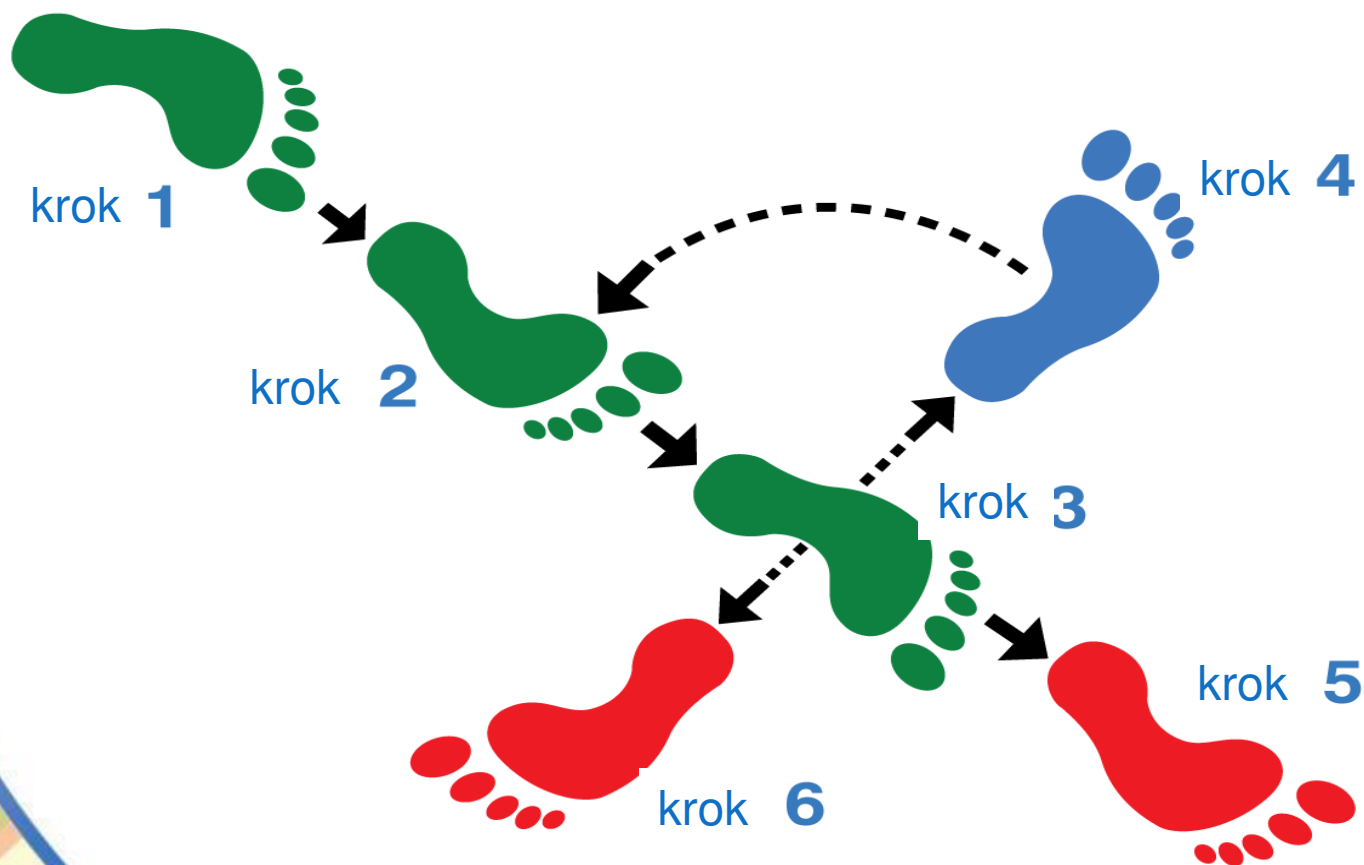

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

3+3 kroky Chytrá cesta

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

3+3 kroky Chytrá cesta

krok
1

- Aký mám pravidelný príjem?
- Aký iný príjem môžem mať?

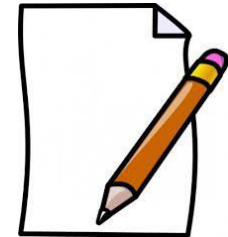

TÉMA 1. NÁŠ PRÍJEM

Čo si predstavíte, keď počujete slovo „príjem“?

... a čo keď počujete slovo „rozpočet“?

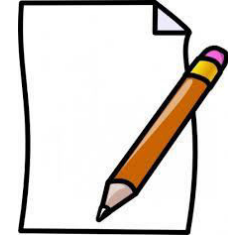

ZHRNUTIE VAŠICH PRÍJMOV

Koľko peňazí máte k dispozícii
každý mesiac?

(Cvičenie 1a – úloha 1)

ZDROJ PRÍJMU	MESAČNÝ PRÍJEM (SUMA)
1.	
1.	
...	
CELKOVÝ MESAČNÝ PRÍJEM:	(1+2+...)

ZHRNUTIE VAŠICH PRÍJMOV

Ako dokážem zvýšiť mesačné príjmy? Ako môžeme zarábať viac na úrovni domácnosti?

(Cvičenie 1a – úloha 2)

ZDROJ PRÍJMU	Mesačný príjem (suma) JA	MATKA	OTEC	SESTRA/ BRAT... (pridajte stĺpce, ak je potrebné)
1.				
2.				
...				
(pridajte riadky, ak je potrebné)				
	Môj celkový príjem:	Celkový príjem matky	Celkový príjem otca	Celkový príjem sestry/brata:
CELKOVÝ MESAČNÝ PRÍJEM DOMÁCNOSTI:	JA + MATKA + OTEC + SETRSA/BRAT...			

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

The project FINALLY is co-funded by the Lifelong Learning Programme of the European Union.

ZHRNUTIE VAŠICH PRÍJMOV

Pravidelné

Nepravidelné

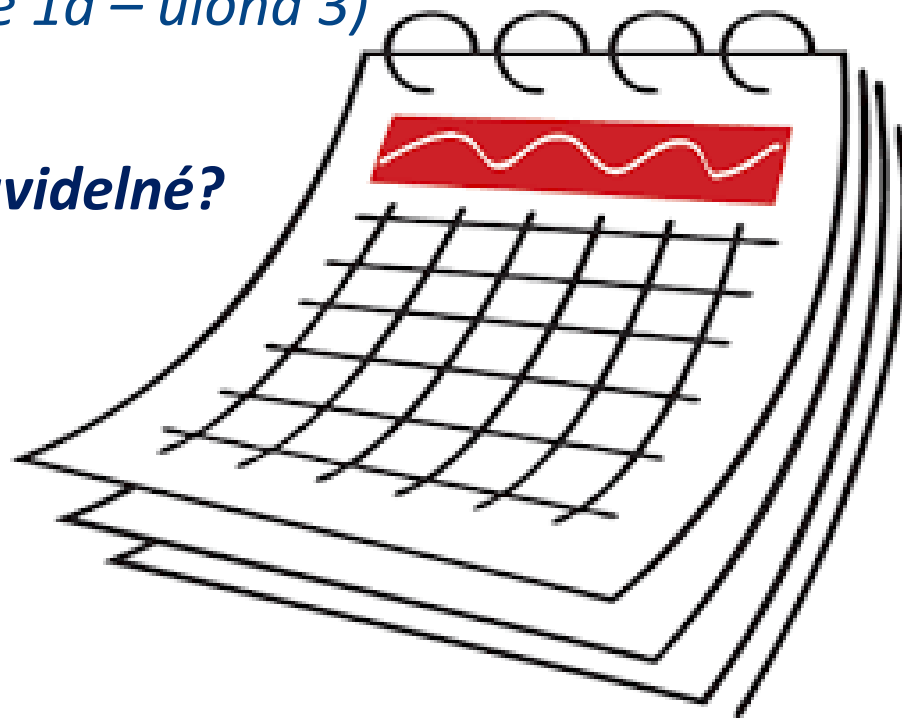

ZHRNUTIE VAŠICH PRÍJMOV

ROZLIŠOVANIE PRAVIDELNÝCH A NEPRAVIDELNÝCH PRÍJOMV

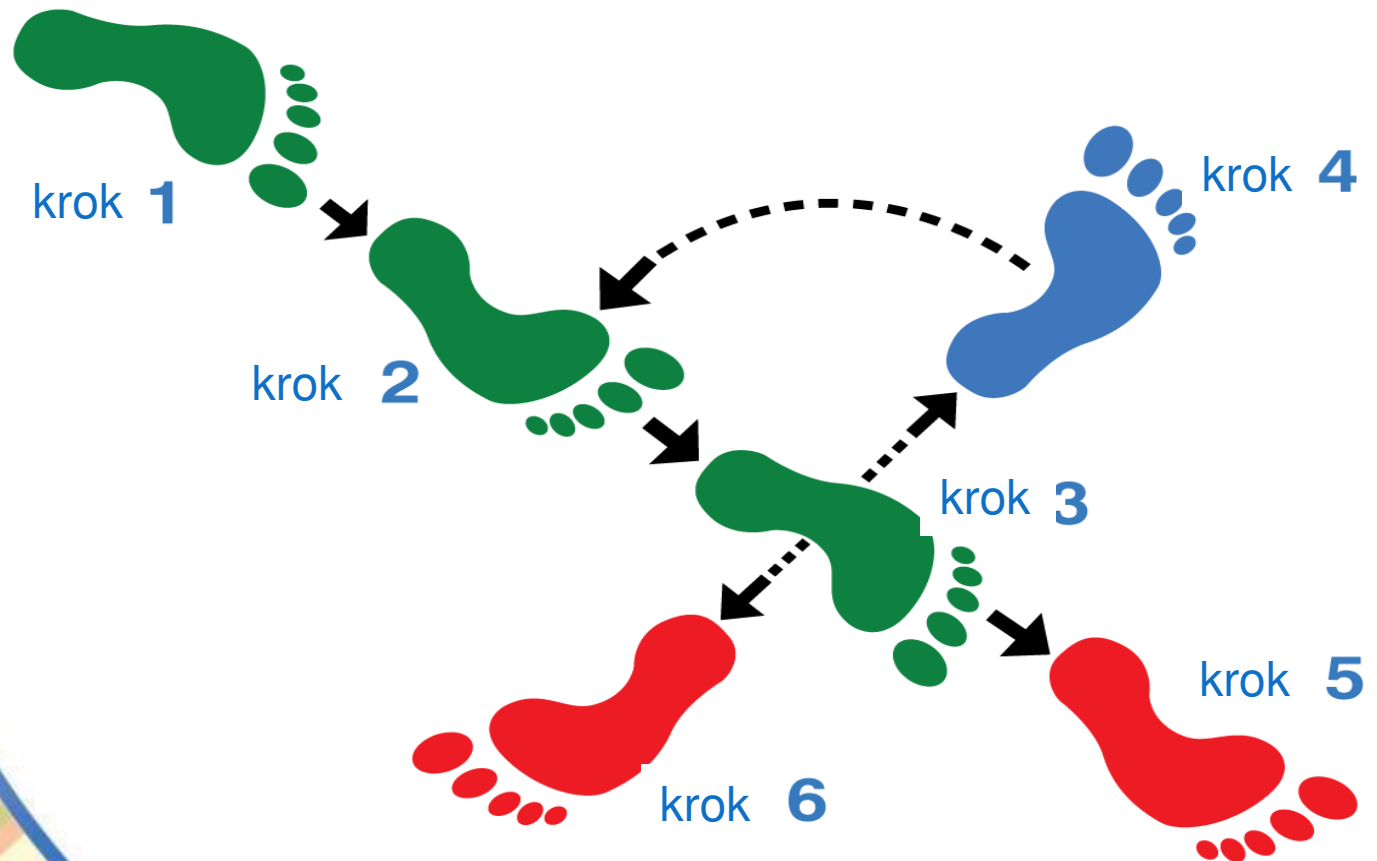
(Cvičenie 1a – úloha 3)

Ktoré z príjmov sú pravidelné?

3+3 kroky Chytrá cesta

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

3+3 kroky Chytrá cesta

krok
2

- Čo potrebujem kúpiť?
- Koľko môžem minúť?

3+3 steps Clever Path

- **Mám dostatok peňazí na pokrytie všetkých výdavkov?**
- **Ostanú mi nejaké peniaze?**
- **Môžem prehodnotiť moje nákupy?**

TÉMA 2. POTREBY vs. PRIANIA

*Ako míňame peniaze?
(Cvičenie 1b)*

TÉMA 2. POTREBY vs. PRIANIA

Zamyslite sa nad celkovou sumou príjmu Vašej domácnosti a sumou, o ktorej si myslíte, že môžete utratit’.

Viete povedať príklady na **POTREBY** a
PRIANIA?

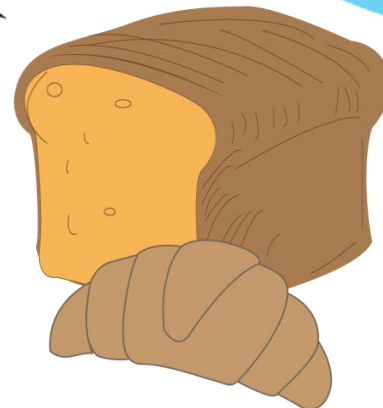
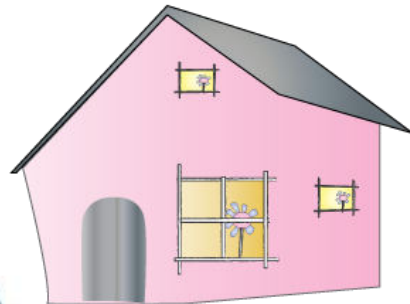
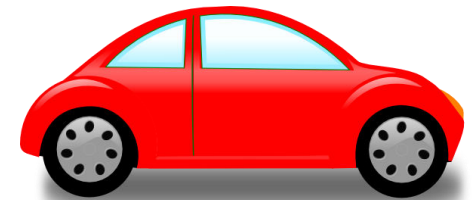
My
potrebujeme...

Ja chcem....

Viete rozdiel medzi POTREBAMI a PRIANIAMI?
Diskutujte!

Maslowova pyramída

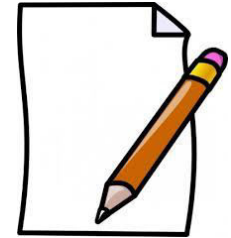

POTREBY

sa týkajú širokých kategórií produktov/služieb, t.j. jednu potrebu dokážu uspokojiť rôzne ponuky.

PRIANIA

sú definované presnejšie - korešpondujú konkrétnemu produktu/službe alebo aj značke.

Rozlišovanie potrieb a prianí (Cvičenie 1c)

Spísať potreby a priania spomenuté počas hrania úloh

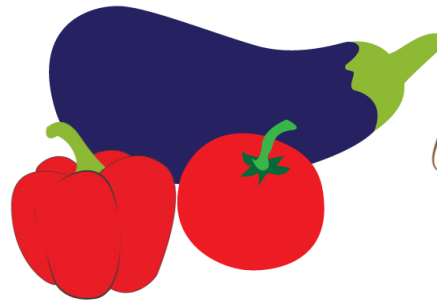
POTREBY	PRIANIA
1.	1.
2.	2.
3.	3.

Uspokojenie potrieb a prianií (Cvičenie 1d)

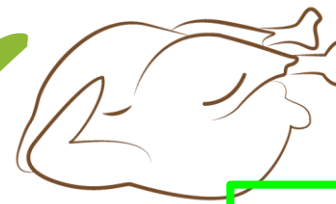
potreba?

pranie?

potreba?

pranie?

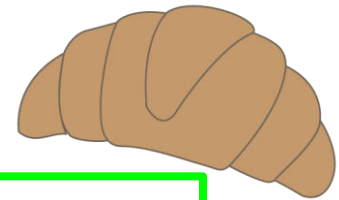
potreba?

pranie?

potreba?

pranie?

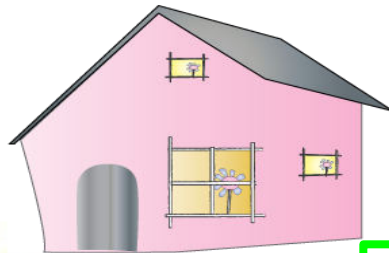
potreba?

pranie?

potreba?

pranie?

potreba?

pranie?

potreba?

pranie?

potreba?

pranie?

TÉMA 3. AKO ROBIŤ ROZPOČET DOMÁCNOSTI A AKO SA VYHNÚŤ ROZPOČTOVÉMU SCHODKU

Po zistení mesačného príjmu domácnosti,
urobte zoznam Vašich nevyhnutných
výdavkov každý mesiac.

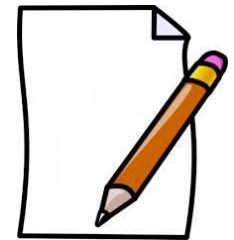

TÉMA 3. AKO ROBIŤ ROZPOČET DOMÁCNOSTI A AKO SA VYHNÚŤ ROZPOČTOVÉMU SCHODKU

- 1. Výdavky, ktoré nie sú mesačné,
ale pravidelné.**
- 2. Neočakávané výdaje**

Tvorba predbežného rozpočtu domácnosti (Cvičenie 1e)

Typ výdajov	Suma
Výdaje týkajúce sa bývania: Nájom/pôžička	
Mesačné účty:	
elektrina	
teplo	
telefón	
Internet...	
Výdaje týkajúce sa detí (škola, špeciálne jedlo...)	
Bežné nákupy:	
Potraviny	
Toaletné potreby / kozmetika	
Doprava (pohonné hmoty, údržba auta, poistenie auta alebo lístok na autobus atď.)	
Oblečenie	
Lekárska starostlivosť	
zábava, dovolenka	
... (pridajte riadky ak je to potrebné)	
CELKOVO:	

- *Silné stránky rozpočtov domácnosti*
- *Identifikované problémy a nápady pre ich vyriešenie.*

Step
1

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Tvorenie rozpočtu

TÉMA 4. DÔLEŽITOSŤ DOBRÝCH VÝDAJOVÝCH NÁVYKOV

1. Začnite od Vášho rozpočtu
2. Zaznamenajte si denné výdaje, zarad'te ich do správnej kategórie.
3. Odpočítajte sumu od dostupných peňazí kedykoľvek ich miniete
4. Vyhnite sa dlhom
5. Čas od času prehodnoťte rozpočet
6. Na konci mesiaca prispôsobte rozpočet na nasledujúci mesiac.

TOPIC 4. DÔLEŽITOSŤ DOBRÝCH VÝDAJOVÝCH NÁVYKOV

Prehodnoťte zoznam
každomesačných výdajov
domácnosti a označte
problematické výdaje

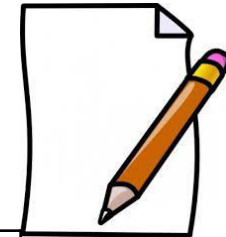
1. ~~cigarety~~
2. mäso
3. elektrina
4. Oblečenie pre deti

TOPIC 4. DÔLEŽITOSŤ DOBRÝCH VÝDAJOVÝCH NÁVYKOV

Sledovanie výdajov (Cvičenie 1f)

Dodatočné výdaje:	Suma
CELKOVO:	
Výsledok rozpočtu domácnosti (z predchádzajúceho cvičenia, 1h)	_____
Dodatočné výdaje	-
	_____
Výsledok	_____

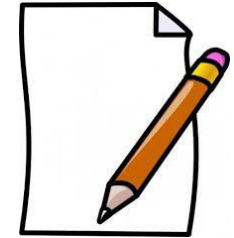
Prehodnotenie výdajov – smerom k múdrejším rozhodnutiam o výdajoch a dobrým výdajovým návykom (Cvičenie 1g)

Porozmýšľajte o vašich výdajoch za posledný týždeň

Pondelok		Utorok		Streda		Štvrtok		Piatok		Sobota		Nedeľa	
Položka	Cena	Položka	Cena	Položka	Cena	Položka	Cena	Položka	Cena	Položka	Cena	Položka	Cena
... (pridajte toľko stĺpcov, koľko je treba)													
Celkovo za deň:													
Celkovo za týždeň:													

Domáca úloha

Prehodnotenie výdajov – smerom k múdrejším rozhodnutiam o výdajoch a dobrým výdajovým návykom (Cvičenie 1h)

1. *Ktoré výdaje sú ako problematické a prečo?*
2. *Ako vyriešiť tieto výdaje – ktoré by mali byť vyradené (prečo?), znížené alebo rozdelené (ako?)?*

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

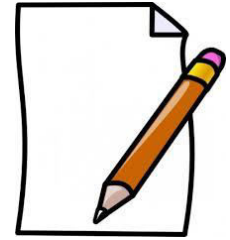

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Veľké verzus malé obchody (cvičenie 1i)

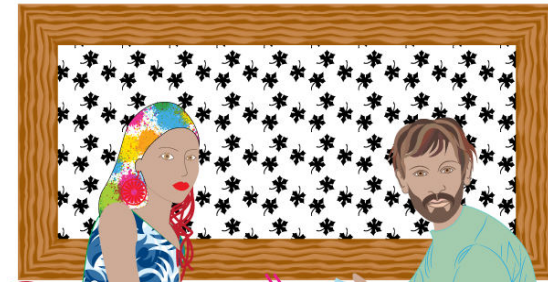

Vytvorenie nákupného zoznamu (cvičenie 1j)

- List
1. _____
  2. _____
  3. _____
  4. _____
  5. _____

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Uvedomte si:

- Reálnu cenu za kilogram, liter, kus
- Kvalita, trvanlivosť a iné špecifiká položky

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

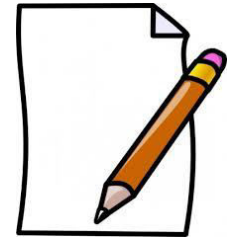
Využitie možností na chytré nakupovanie (cvičenie 1k)

Simulácia nákupných praktík (cvičenie 1)

Čo by som mal vybrať?

Zníženie výdavkov (cvičenie 1m)

Môžem znížiť moje
výdavky?

Možno by si sa mala
pokúsiť...

OTÁZKY PRE OVERENIE POCHOPENIA MODULU 1:

- 1. Vysvetlite rozdiel medzi bežným a výnimočným príjmom. Uveďte príklady výnimočného príjmu.*
- 2. Aké druhy potrieb poznáte? (najlepšie podľa Maslowovej hierarchie)*
- 3. Aký je rozdiel medzi potrebami a prianiami? Vysvetlite.*
- 4. Uveďte príklady výdavkov domácnosti.*
- 5. Vysvetlite dôležitosť rozpočtu domácnosti.*
- 6. Prečo je dôležité sledovať výdaje? Vysvetlite.*
- 7. Poznate niektoré dobré nákupné praktiky, ktoré zabezpečia chytřejšie výdaje?*
- 8. Preferujete nákupy v menších alebo väčších obchodoch? Prečo?*
- 9. Ako by ste vysvetlili “hodnotu peňazi”? Uveďte príklad.*
- 10. Uveďte niektoré príklady, ako sa dá znížiť spotreba/ mňanie peňazi.*